

Fasen in <i>Op zoek naar letters</i> ™					
fase	kernactiviteit	doel	instructie-aspecten	aandachtspunt voor de leerlingen	extra
1	Horen (denken) en nazeggen	Correct nazeggen (of stil uitspreken); (even) kunnen onthouden; weten wat risico is van eigen uitspraak.	Wat zijn lastige klanken/klankcombinaties? Wat maakt ze lastig? Welke woorden klinken ook zo?	Goed uitspreken; wat zijn voor mij moeilijke klanken? (om te onderscheiden of om uit te spreken)	zonodig woordenschat (eerst) uitbreiden
2	Onderscheiden van klanken of klankgroepen (auditief)	Opeenvolgende klanken (fonemen) herkennen en kunnen benoemen; bij meerdelige woorden de klankgroepen onderscheiden en benoemen.	Welke medeklinker(s) hoor je vooraan / achteraan; hoor je korte of lange klinker(s)? Maak evt. klankgebaren erbij (vgl. Klankbeeld). Bij samengestelde woorden: klap het woord: hoeveel stukken hoor je?	Hoor ik de goede volgorde? Hoor ik alle klanken of klankgroepen? (niet teveel en niet te weinig)	
	Klemtoon herkennen	De plek van de klemtoon aanwijzen.	Waar hoor je de klemtoon?	Hoor ik op welk deel de klemtoon ligt?	
3	Herkennen / identificeren spellingcategorie	Herkennen welke klanken of klankcombinaties wijzen op een spellingcategorie. Herkennen of / welke regel toegepast moet worden. Herkennen of er verschil is tussen (het aantal) gehoorde klanken en de benodigde letters. Herkennen of een woord uit het Engels of Frans afkomstig is. enz.	Zou je dit woord kunnen schrijven zoals je het hoort? Welk stukje van dit woord zou weleens anders geschreven kunnen worden dan je op het eerste gehoor denkt? Zijn er stukjes in dit woord die je doen denken aan een regel of aan een ander woord dat je al kent? [Verder de specifieke instructie die bij een bepaalde moeilijkheid hoort]	Herken ik dit woord? Herken ik stukjes uit dit woord? Moet ik hier een regel toepassen? Hoor hier een verhaal/plaat bij? Ken ik zoiets al uit andere woorden? Herken ik valkuilen? Enzovoort	
4	Opschrijven / typen	De gekozen letters ook allemaal zo opschrijven / typen dat het klopt; bij schrijven bovendien duidelijk herkenbare letters schrijven.	Wat zouden vergissingen kunnen zijn bij het opschrijven? Weet je (nog) wanneer een woord met een hoofdletter moet?	Zie ik het voor me? Opletten dat ik alle struikelpunten goed doe. Heb ik de letters duidelijk geschreven / in de juiste volgorde getypt?	
5	Controleren	Kunnen beredeneren of en waarom de gekozen spelling klopt, door toepassing van de fasen 1-3.	Lees precies wat je hebt geschreven. Klopt het? Geen vergissingen gemaakt? Duidelijk leesbaar?	Heb ik nu aan alles gedacht? Klopt wat er nu staat?	
6	Toepassen in eigen teksten	Tijdens het schrijven al alert zijn op bekende spellingcategorieën. Daarna tijd inplannen om de tekst te controleren. Spellinggeweten demonstreren.	Welke categorieën ken je nu goed genoeg om direct toe te passen? Welke categorieën gaan nog niet vanzelf? Wat kun je doen om dat te oefenen?	Herken ik als ik schrijf de categorieën die ik al heb geleerd? Herken ik in de woorden die ik wil schrijven klanken waarbij ik moet kiezen welke letters daarbij passen? Weet ik hoe ik dat te weten kan komen?	© Dolf Janson

Verdeling van de spellingcategorieën in Op zoek naar letters

categorie	kenmerk	planning over de leerjaren					
		3	4	5	6	7	8
0	Klankzuivere woorden						
1	[-aaj]=aai/[ooj]=ooi/[oej]=oei						
2	[i:r]=eer/[u:r]=eur/[o:r]=oor						
3	[ə]=e /i/ ij						
4	[-ngk]=nk (drie is teveel)						
5a	[-t]=d of t (verlengingsregel)						
5b	[-p]=b of p (verlengingsregel)						
6	[-acht]=acht						
7	lettervrek						
8	opsluitregel						
9	[ou]=au of ou of ow						
10	[-w]=uw						
11	[ei]=ei of ij						
12	[vr-]=wr of vr						
13a	[ie]=ie of i						
13b	[ie]=y of ee of ea of ey						
13c	[i]=y of i						
14	[-s]=-s of 's of -sch of s'						
15	klinkerbotsing =ë of -e						
16a	[k]= c of k of qu /						
16b	[kw-]=qu of kw of cu						
17	[ks]= x of ks						
18a	[s] = s of c of t of z / [sj]= ch of sj of sh						
18b	[z]= s of z / [zj] = j of g of ch						
19	[oe] = oe of oo of ou of u						
20a	[oo] = oo of ô Frans: au of eau of ot of o						
20b	[wa]=oi						
21	[e:] = ai of e of è of ê of ei						
22	[t-]=th						
23	[aj]=aill / [oej]=ouill						
24	hoofdletters						
25	los of aan elkaar						
26	tussen-n of niet						
27	tussen-s of niet						
28	afkortingen						
	Werkwoordspelling (=persoonsvorm)						